

Kto ma prawo do Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego wydawanej przez NFZ

EKUZ oraz Certyfikat wystawiane są zasadniczo dla trzech kategorii podmiotów, tj. dla:
Osób ubezpieczonych w NFZ;
Osób wskazanych w art. 2 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych tj.:

- osób objętych decyzją wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy,
- nieubezpieczonych kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu posiadających obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium RP;
- nieubezpieczonych osób posiadających obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium RP, które nie ukończyły 18 roku życia;

Osób uprawnionych na zasadach określonych przepisami o koordynacji – tj. osób ubezpieczonych w krajach EFTA i zamieszkujących na terytorium RP, z zarejestrowanym formularzem E109 lub E121.

Każda osoba ubezpieczona, także członek rodziny, otrzymuje własną Kartę. A zatem, gdy np. na wakacje wyjeżdża czteroosobowa rodzina, każdy jej członek, w tym dzieci, powinien zaopatrzyć się w EKUZ.

W jakim celu wydawana jest Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego

EKUZ oraz Certyfikat wystawiane są co do zasady w związku z:
Wyjazdem związanym z pobytem turystycznym;
Wyjazdem związanym z pracą, np. w związku z delegacją służbową pracownika najemnego (w tym również pracowników służb mundurowych), wykonywaniem podobnej pracy w innym państwie przez osobę prowadzącą działalność tzw. "samo – delegowanie", czy też w związku z wykonywaniem pracy lub prowadzeniem działalności na własny rachunek w dwóch lub kilku państwach członkowskich – dotyczy to osób posługujących się formularzem E101/E102/A1 oraz dyplomatów;
Wyjazdem do szkoły lub na uczelnię w celu kształcenia się, lub też na praktyki studenckie/uczniowskie;
Poszukiwaniem pracy przez bezrobotnego – dotyczy to osób posługujących się formularzem E303 lub U2;

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie przysługuje osobom, które przestały podlegać polskiemu ustawodawstwu, np. w związku z podjęciem pracy w innym państwie członkowskim, oraz osobom, które nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego w NFZ. Mogą Państwo sprawdzić, w jakich sytuacjach polski ubezpieczony przestaje podlegać polskiemu ustawodawstwu oraz w jakich sytuacjach wygasa ubezpieczenie w NFZ. Jeżeli osoba wyjeżdża do innego kraju członkowskiego UE/EFTA w celu podjęcia tam pracy, EKUZ PL może zostać wydawana wyłącznie na czas dojazdu do miejsca wykonywania pracy, jako karta turystyczna. Jednak posługiwanie się nią w momencie podjęcia pracy jest nieuprawnione.

Osoby, które posługują się EKUZ w innych państwach członkowskich, mimo że straciły do niej uprawnienia, mogą zostać zobowiązane do pokrycia kosztów leczenia, z którego skorzystały w innym państwie członkowskim.

Jak złożyć wniosek o Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego?

Aby otrzymać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego należy złożyć wniosek co do zasady w **Oddziale Wojewódzkim lub Delegaturze Narodowego Funduszu Zdrowia właściwym ze względu na miejsce zamieszkania.**

Wniosek można otrzymać w Oddziale lub Delegaturze albo pobrać tutaj. Wypełniony wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w Oddziale w jeden z następujących sposobów:
osobiście;
pocztą (w tym pocztą elektroniczną);
faksem;

W przypadku, gdy wniosek przesłany został faksem, rozpoczęcie procedury wydawania EKUZ/Certyfikatu jest możliwe tylko w przypadku, gdy wniosek oraz złożony na nim podpis są czytelne i umożliwiają identyfikację wnioskodawcy.

W przypadku, gdy wniosek został przesłany za pośrednictwem poczty elektronicznej, a brak jest podpisu na wniosku, wnioskodawca ma możliwość wyłącznie odbioru osobistego EKUZ.

Adresy i numery telefonów Oddziałów Wojewódzkich NFZ i Delegatur

Od 1 stycznia 2011 r. w związku ze zwiększającą się mobilnością ubezpieczonych, decyzją Prezesa NFZ, **możliwe jest złożenie wniosku o EKUZ** w każdym Oddziale Wojewódzkim NFZ, a nie tylko w Oddziale właściwym ze względu na miejsce zamieszkania.

Wydanie EKUZ przez OW NFZ, który nie jest właściwy **dotyczy jednak wyłącznie:**

- wnioskodawców, którzy w Centralnym Wykazie Ubezpieczonych mają status "ubezpieczony";
- sytuacji wyjątkowych, związanych np. z faktem podjęcia nauki, siedzibą pracodawcy, czy wykonywaniem pracy w województwie innym niż województwo, w którym ze względu na miejsce zamieszkania ubezpieczony został zgłoszony do Oddziału Wojewódzkiego NFZ. Dotyczy to również sytuacji związanych z koniecznością pilnego uzyskania EKUZ z uwagi np. na wyjazd turystyczny;

W przypadku, gdy rozpatrzenie wniosku przez OOWNFZ, który nie jest właściwy, będzie się wiązało z koniecznością dodatkowej weryfikacji w celu ustalenia statusu osoby, Oddział Wojewódzki NFZ zobowiązany jest do:

- poinformowania wnioskodawcy o konieczności przesłania dokumentacji do Oddziału właściwego ze względu na miejsce zamieszkania;
- poinformowania wnioskodawcy, iż okres ważności na jaki karta będzie wydana liczony będzie od dnia złożenia wniosku w danym OOWNFZ (niewłaściwym);

- poinformowania wnioskodawcy, iż karta po jej wygenerowaniu przez właściwy OWNFZ może zostać odebrana w OWNFZ w którym został złożony wniosek – w takim przypadku na wniosku przed przesłaniem go do OWNFZ właściwego należy zaznaczyć "Osobiście w ..... Oddziale Wojewódzkim, w którym złożony został wniosek";

Niezbędne dokumenty

Do wniosku należy załączyć dokument potwierdzający ubezpieczenie zdrowotne w NFZ, czyli:

- w przypadku **pracowników**: ostatni RMUA bądź, gdy nie ma możliwości jego uzyskania, aktualnie podstemplowana książeczka ubezpieczeniowa lub zaświadczenie pracodawcy (wg wzoru dostępnego w NFZ);
- w przypadku **osób prowadzących działalność gospodarczą**: ostatni dowód wpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- w przypadku **rolników ubezpieczonych w KRUS**: zaświadczenie z KRUS o okresach podlegania i odprowadzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne;
- w przypadku **emerytów**: legitymacja emeryta (lub ostatni odcinek emerytury);
- w przypadku **rencistów**: legitymacja rencisty (lub ostatni odcinek renty) oraz decyzja o przyznaniu renty;
- w przypadku **bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy**: zaświadczenie z urzędu pracy o odprowadzaniu składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Osoba ubezpieczona jako członek rodziny (np. uczeń, student, niepracujący małżonek) również powinna złożyć wniosek o EKUZ, załączając:
dokument potwierdzający ubezpieczenie zdrowotne osoby, która zgłosiła ją do ubezpieczenia zdrowotnego (patrz wyżej), oraz
dowód zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego w NFZ (druk ZUS ZCNA jeżeli zgłoszenie nastąpiło po 1 lipca 2008 r. lub ZUS ZCZA jeżeli zgłoszenie nastąpiło przed dniem 1 lipca 2008 r.),
oraz w przypadku osób, które ukończyły 18 rok życia: dokument potwierdzający kontynuację nauki (np. legitymacja studencka) lub orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W przypadku osób wskazanych w art. 2 ust. 1 pkt 2,3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:

- decyzję wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy (dotyczy osób objętych decyzją wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo);
- zaświadczenie od lekarza (z datą nie wcześniejszą niż 30 dni przed złożeniem wniosku), ewentualnie kartę przebiegu ciąży, oraz dokument stwierdzający tożsamość;
w przypadku kobiet w okresie połogu – skrócony odpis aktu urodzenia dziecka i dokument stwierdzający tożsamość matki (dotyczy nieubezpieczonych kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu posiadających obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium RP);

- dokument potwierdzający tożsamość albo skrócony odpis aktu urodzenia (dotyczy osób posiadających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które nie ukończyły 18 roku życia;

Należy dostarczyć oryginały ww. dokumentów lub poświadczone kopie, natomiast dokumenty ze zdjęciem (np. legitymacja ubezpieczeniowa lub studencka) wystarczy okazać do wglądu

Upoważnienia

Wniosek składa osoba zainteresowana wskazana we wniosku jako osoba wyjeżdżająca, lub osoba, która została do tego upoważniona. Upoważnienie, nie jest wymagane w przypadku niepełnoletnich dzieci oraz współmałżonków.

Upoważnienie powinno zawierać numer dowodu osobistego lub innego dokumentu ze zdjęciem potwierdzającego tożsamość osoby upoważnionej. Upoważnienie powinno być wydane w celu złożenia wniosku oraz odbioru karty.

Upoważnienie jest wymagane również od pracodawców którzy występują z wnioskiem dla swoich pracowników. Osoba upoważniona może podpisać wniosek "z upoważnienia".

Wzór upoważnienia dostępny jest tutaj.

Pismo zamiast wniosku dla pracodawców delegujących pracowników

Upoważniony pracodawca występując o EKUZ dla pracowników oddelegowanych, zamiast wniosków może przesłać pismo zawierające wykaz pracowników, którzy będą wykonywali na jego rzecz pracę w innym państwie członkowskim jako pracownicy oddelegowani oraz wykaz zawierający dane członków rodziny zgłoszonych przez pracownika do ubezpieczenia zdrowotnego, którzy będą towarzyszyli mu w państwie oddelegowania.

Wykazy te powinny zawierać co najmniej:

imiona i nazwisko pracownika i członków rodziny,
numer PESEL pracownika i członków rodziny,
aktualny adres miejsca zamieszkania pracownika w Polsce,
państwo, do którego pracownik został oddelegowany,
okres oddelegowania.

Szczegółowa informacja dostępna jest na tej stronie.

Gdzie złożyć pismo – patrz powyżej – informacja o składaniu wniosku o EKUZ

Na jaki okres jest wydawana Europejska Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego?

Zgodnie z Decyzją nr S1 Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 12 czerwca 2009 r., państwa członkowskie samodzielnie ustalają okres na jaki wydana jest EKUZ, w szczególności biorąc pod uwagę przewidywany czas trwania uprawnień ubezpieczonego.

Na podstawie powyższej delegacji **EKUZ w związku z pobytem turystycznym może zostać wydana** na okres:

- **5 lat** dla emeryta;
- **6 miesięcy** dla osób ubezpieczonych tj. osób zatrudnionych, prowadzących pozarolniczą i rolniczą działalność gospodarczą, pobierających rentę, studentów zgłoszonych do ubezpieczenia zdrowotnego przez uczelnię, członków rodzin ww. (w przypadku członka rodziny – dzieci – powyżej 18 r.ż. niezbędne jest każdorazowe przedstawienie dokumentu potwierdzającego prawo do świadczeń)
- **2 miesięcy** dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy oraz niewymienionych wcześniej osób ubezpieczonych;

Dodatkowo karta może być wydana:

- na okres **do 6 miesięcy** dla:
  - dla kobiet w okresie ciąży lub porodu, posiadających obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
  - dzieci i młodzież do 18 roku życia (okres ważności karty kończy się z dniem ukończenia przez te osoby 18 roku życia);
- na okres **do 90 dni** dla:
  - osoby, które spełniają kryterium dochodowe do otrzymywania świadczeń z pomocy społecznej i otrzymały decyzję np. wójta, burmistrza (uprawnione na podstawie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych);
- na okres **do 42 dni od dnia porodu** dla:
  - kobiety w okresie połogu, posiadające obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Osoba wyjeżdżająca do pracy otrzymuje Kartę tylko na okres do momentu podjęcia pracy. Okres ważności EKUZ nie może przekraczać okresu przyznanego świadczenia.

Okres ważności EKUZ w związku z:

- oddelegowaniem do pracy lub poszukiwaniem pracy w innym kraju ustalany jest indywidualnie na podstawie dokumentów A1 (E101) lub U3 (E303);
- podjęciem nauki w innym państwie członkowskim ustalany jest na podstawie zaświadczenia z uczelni – szczegółowe informacje znajdują się tutaj.

Okres ważności Karty liczy się od dnia złożenia wniosku o wydanie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego

Do czego uprawnia Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego?

EKUZ uprawnia do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w innym państwie członkowskim w takim zakresie, który umożliwi kontynuowanie zaplanowanego pobytu w tym państwie w bezpiecznych warunkach z medycznego punktu widzenia.

EKUZ nie daje żadnych uprawnień, jeżeli celem podróży jest odbycie planowego leczenia. Informacje o formalnościach niezbędnych w takich przypadkach znajdują się w dziale Planowane leczenie.

Karta uprawnia do korzystania w innych państwach z opieki tylko tych placówek, które działają w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia. Za leczenie prywatne pacjent musi zapłacić we własnym zakresie.

W większości państw także placówki, działające w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia, pobierają pewne opłaty od ubezpieczonych. EKUZ nie zwalnia z poniesienia tych kosztów. Szczegółowe informacje o opłatach obowiązujących w kraju pobytu znajdują się w dziale Wyjeżdżam do... i w broszurze "Opieka zdrowotna w UE – Informator".

Co zrobić w przypadku, gdy potrzebuję opieki medycznej podczas pobytu w innym państwie członkowskim i nie posiadam Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego?

Jeśli jest się uprawnionym do posiadania Karty, należy skontaktować się telefonicznie, faksem lub za pośrednictwem osoby pozostającej w Polsce z Oddziałem Wojewódzkim NFZ właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Oddział wystawi wówczas Certyfikat Zastępczy – papierowy dokument zastępujący Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego, który może zostać dostarczony pocztą lub faksem.

Jeśli nie udało się Państwu uzyskać Certyfikatu Zastępczego, nie oznacza to, że nie zostanie udzielona niezbędna pomoc medyczna. Jednak prawdopodobnie zostaną Państwo zobowiązani do pokrycia pełnych kosztów leczenia. Należy zachować wszystkie rachunki i dowody zapłaty. Mogą Państwo sprawdzić, w jaki sposób ubiegać się o zwrot poniesionych wydatków.